

Meråker Senterparti
Valgprogram 2023 – 2027

TRYGG STYRING
TRYGG **FRAMTID**

MED FOR
HELE MERÅKER

Innhold

1. Meråker fram mot 2030	3
2. Senterpartiets verdigrunnlag	5
3. Økonomiske rammer og planer i Meråker	7
4. Bolyst.....	8
5. Oppvekst og utdanning.....	10
6. Næringsutvikling	13
7. Helse, velferd og kultur	16
8. Klima, sikkerhet og beredskap.....	20
9. Infrastruktur	23
10. Meråker som arrangements-, destinasjon- og hyttekommune.....	25
11. Kommunen som arbeidsgiver og tjenesteyter	27

1. Meråker fram mot 2030

For innbyggerne i Meråker så er valgprogrammet for neste periode utformet i en mer usikker tid enn på lenge. To år med pandemi etterfulgt av krig i Europa etter Russlands invadering av Ukraina i februar 2022, påvirker innbyggerne i Meråker på flere vis. I tillegg var 92 % av areal i Meråker kommune til salgs da AS Meraker Brug ble kjøpt opp av Statskog høsten 2022, noe som også påvirker innbyggerne.

Pandemien har vist oss sårbarheten med å ha felles bo- og arbeidsregion med Sverige. Grensa mellom Norge og Sverige ble stengt i perioder, noe som ga utfordringer både for privatpersoner som ikke kunne besøke sine slektninger, men også for de som jobbet på den andre siden av grensen. Næringslivet på sin side manglet fagpersoner og helsepersonell som ikke kunne krysse grensa og komme på jobb i Meråker. Behovet for egen beredskap innen brann, ambulanse og politi ble enda mer synlig. Samarbeidet om grensekontroll og covid-testing viste oss hvor verdifullt samarbeidet er mellom kommunen, heimevernet, sivilforsvaret og nødetatene.

Mange bruker fritiden sin på hytta i Meråker eller ute i naturen. Flere har opplevd å ikke kunne oppholde seg i kommunen under pandemien. Vi håper nå at tiden med strenge restriksjoner er forbi slik at vi kan fortsette å legge til rette bærekraftig hytteutbygging i framtiden. Dette er viktig for å bevare, men også for å legge til rette for utvikling av næringslivet for entreprenører, håndverksbedrifter, salg og service, men også for å kunne ha god kvalitet på vann- og avløpssystemet i hele kommunen.

Tiden etter pandemi med krig i Europa merker vi blant annet med at flere flykninger kommer til Meråker. Vi må legge til rette for ansvarlig mottak av flykninger ut fra kapasitet for å sikre god integrering. Som en konsekvens av Finnlands og Sveriges søknader om NATO-medlemskap, merker vi stor nasjonal og internasjonal interesse for oppgradering av både E-14 og Meråkerbanen.

For den enkelte innbygger står vi i en situasjon der vi må leve i det uvisse om hvordan krigssituasjonen i Europa vil utvikle seg, og med økende økonomiske utfordringer. Tilgang på energi i form av gass, strøm og matvarer er viktige faktorer i krigen. Dette har påvirket strømprisen, men også prisen på matvarer. Økte renter sammen med økte priser på strøm og varer gjør at flere er bekymret for sin privatøkonomi. Stadig flere sliter med å betale regningene sine. For å kunne gi økt trygghet til innbyggerne krever det trygg styring. For å kunne bremse prisveksten er det avgjørende hvilken politikk som føres både lokalt, regionalt og nasjonalt. Dette krever god ledelse og prioriteringer.

Statskog sitt oppkjøp av AS Meraker Brug har gjort at 92 % av kommunen fortsatt er norskeid. Endringen fra privat til et statlig offentlig eierskap krever omfattende endringer og utvikling av samarbeidet mellom kommunen og Statskog. Dette er et viktig arbeid de neste årene for å finne gode løsninger for innbyggerne i Meråker og utvikling av Meråker alpenser AS.

For Meråker som produserer 10 ganger mer kraft enn det vi selv forbruker i kommunen, er det vanskelig å forstå at for utviklingen i vår kommune er det også et behov for tilgang på mer kraft for å bevare eksisterende arbeidsplasser og skape nye. Det som har vært naturgitt i Meråker er nå en begrensende faktor. Selv om behovet for arbeidskraft er stort i Meråker, er kommunen en av de kommunene med lavest sysselsetting i Trøndelag. Dette må vi gjøre noe med.

Valgperioden som dette programmet skal gjelde for vil være preget av omstilling for oss som enkeltinnbyggere, men også for næringslivet og samfunnet som skal omstilles til å være et mer lavutslippssamfunn. Alle skal kutte ned forbruket av CO₂. Da er det viktig at vi legger til rette slik at dette har en positiv utgang og skaper flere arbeidsplasser og større verdiskaping i kommunen. Verden endrer seg og kunnskap er viktig for at vi sammen skal kunne gjennomføre det grønne skiftet i årene framover, der vi både kutter utslipp og skaper nye arbeidsplasser.

Samtidig er det viktig at hver og en får utvikle seg. Meråkerbygg er allsidige og mangfoldige. Alle har behov for å kjenne på mestring og glede enten gjennom arbeid, frivillige verv, fritid eller utdanning. Å få til dette krever bred innsats fra oss alle, men det vil ha mye å si for at flere velger å flytte til Meråker. Det vil være viktig å jobbe videre for en god oppvekst og et godt utdanningsløp, utvikling av næringslivet, støtte til frivillige lag og foreninger, samt legge til rette for anleggsutvikling.

Verdensbilde og krig i Europa er krevende for mange. Noen kan føle både frykt, redsel eller avmakt i en slik usikker tid. Den sikkerhetspolitiske situasjonen endrer seg. Da er det viktig at kommunen skal være en tilrettelegger, tjenesteyter og samfunnsutvikler for innbyggerne og folk som oppholder seg i eller besøker kommunen. På denne måten kan kommunen være med å bidra til trygghet for folket. Dette sammen med god beredskap og sikkerhet for innbyggerne gjennom gode nødetater, samarbeid med toll, sivilforsvaret, heimevernet og forsvaret vil være viktig for ei trygg framtid i Meråker.

Vårt program gir en tydelig retning for hvordan vi vil at Meråker skal utvikle seg fram mot 2030. Programmet sier hva vi mener er de viktigste tiltakene for en god utvikling av Meråker og hvordan vi vil sørge for en trygg styring og trygg framtid med hjerte for hele Meråker.

2. Senterpartiets verdigrunnlag

Senterpartiet vil bygge samfunnet nedenfra. Vi vil arbeide for et samfunn der mennesker kan utvikle seg fritt. Samfunnskontrakten skal oppfylles av mennesker som tar ansvar for eget liv, for fellesskapet og for naturen. Senterpartiets verdigrunnlag er den kristne og humanistiske kulturarven. Hvert menneske er unikt og uerstattelig, og menneskeverdet er ukrenkelig og overordnet andre verdier.

Jorden er en arv som vi forplikter å forvalte for våre etterkommere.

Gode tjenester nær folk gir trygghet og forutsigbarhet i hverdagen. Alle har rett til gode tjenester i nærmiljøet.

Et levende folkestyre og gode lokalsamfunn skal gi folk forutsigbarhet og trygghet i hverdagen.

Senterpartiet skal bidra til:

- At barn og unge får gode oppvekstvilkår og vil leve og bo i Meråker hele livet
- Tjenester
- Infrastruktur som vei, bane og fiber
- Verdiskaping i hele kommunen
- Et trygt, organisert og rettferdig arbeidsliv
- At lære hele livet-reformen følges opp
- Innovasjon og utvikling
- Gode transport- og kommunikasjonsforbindelser
- Kultur, opplevelser og arrangement
- Et trygt lokalsamfunn

Vi tror på det potensialet som ligger i bygda. Med tanke på geografisk plassering og kunnskap hos innbyggerne er mulighetene for vekst store. For å skape vekst må kommunen være en samfunnsutvikler som støtter alt positivt arbeid som gjøres i Meråker. Uavhengig av om det gjøres av innbyggere, frivillige organisasjoner, næringsliv eller det offentlige skal vi bidra aktivt til positiv samfunnsutvikling og verdiskaping i kommunen.

Det er disse verdiene vi skal bruke for å utvikle Meråker med livskraft og bærekraft fram mot 2030.

3. Økonomiske rammer og planer i Meråker

Kommuneplanen er Meråker kommunes overordnede styringsdokument som skal gi rammer for kommunens styrende utvikling. Kommuneplanen består av to hoveddeler: En samfunnsdel og en arealdel. Kommuneplanens samfunnsdel ble første gang vedtatt i 2019. Før dette fantes kun arealdelen. Planen tar for seg Meråkers langsiktige utfordringer og overordnet målsetting for samfunnsutviklingen i Meråker i perioden 2019 – 2035. Samfunnsdelen er kommunens styringsverktøy og skal ha en egen handlingsdel. Handlingsdelen skal revideres hvert fjerde år og det vil derfor være helt riktig og nødvendig å revidere handlingsdelen i den neste valgperioden. Viktige elementer som vekst, bosetting og utvikling må vurderes på nytt sett i sammenheng med nye offentlige utredninger og en endret situasjon etter pandemi og en pågående krig i Europa. Dette er nødvendig for å ivareta nasjonale, regionale, men også kommunale mål for strategier for utvikling av lokalsamfunnet. Bærekraft må generelt gis større del i handlingsplanen innenfor alle de tre områdene: Økonomisk-, miljø- og sosial dimensjon.

Kommuneplanens arealdel ble sist vedtatt i 2015 og er nå til revidering. Den viser sammenhengen mellom kommunens framtidige samfunnsutvikling og arealbruk i hele kommunen, og er juridisk bindende. Arealdelen ble sist revidert etter 15 år og hadde derfor en bred tilnærming. Når den nå skal revideres etter 6 år er det første gang etter at Meråker fikk på plass samfunnsdelen. Det er derfor viktig å fokusere på målene i samfunnsdelen i revideringen av arealdelen.

Den økonomiske situasjonen for kommunen er utfordrende. Endringer i befolkningssammensetning med færre unge og flere eldre i tillegg til reduksjon i folketall og økte utgifter gir et lite økonomisk handlingsrom til å prioritere nye tiltak. Dette skaper utfordringer i tjenestene kommunen skal levere. Samtidig er det flere større investeringsbehov og etterslep på vedlikeholdsarbeid som krever økonomiske prioriteringer.

Senterpartiet ønsker en utvikling av Meråker. For å få til det kreves det at økonomiske rammer tilpasses drift og et oppdatert planverk som gir grunnlag for vekst, videreutvikling og nye etableringer. Flere store prosjekt som utbedring av E14 og Meråkerbanen, tilgang på mer kraft i form av utskifting av trafoer og linjenett eller etablering av grensestasjon med flere etater krever godt lokalt arbeid, men også regionalt og nasjonalt. Disse vil i stor grad finansieres utenfor kommunens budsjetter og være av stor betydning for vekst og utvikling i Meråker.

Senterpartiet vil:

- Sikre en forsvarlig og trygg økonomisk styring ved å overholde vedtatte handlingsregler gjennom en effektiv drift av kommunen
- Sikre et positivt netto driftsresultat
- Sikre et disposisjonsfond som gir nødvendig likviditet og handlingsrom for å håndtere uforutsatte hendelser
- Sikre en revidering av kommuneplanens samfunnsdel
- Være en pådriver for at revideringen av kommunens arealdel skal legge til rette for vekst, videreutvikling og nye etableringer i kommunen
- Arbeide for oppdatert planverk og prioriteringer av viktige planer for utvikling, ved behandling av ny planstrategi for perioden
- Være pådrivere for å sikre utviklingsprosjekt som krever beslutninger regionalt og nasjonalt
- Støtte prosjekt om regional distriktssatsing for kommuner under 2500 innbyggere i samarbeid med Trøndelag fylkeskommune
- Sørgе for involvering av lokalsamfunnet i planarbeid og utviklingsprosesser

4. Bolyst

Ut ifra naturgitte forutsetninger er Meråker en attraktiv kommune å bo i med skog, fjell, sjøer, elver og laksevasdrag som gir gode muligheter for turer, jakt og fiske.

Tradisjon med idrett er sterk i kommunen og kompetanse om å drive lag og foreninger er veldig god. Kommunen utmerker seg som arrangementskommune og mange har blitt kjent med kommunen gjennom kultur, idrett eller utdanning ved Meråker videregående skole.

Det er folket som bor eller oppholder seg i kommunen som skaper stedet og hvordan kommunen oppfattes utad handler om hvordan vi omtaler det som skjer i kommunen og hvilken framtidstro vi har for utvikling av kommunen.

Det er viktig for oss å legge til rette slik at de som bor i kommunen blir boende, men vi vil samtidig jobbe for at flere skal flytte til kommunen vår. Kommunen er en viktig tilrettelegger for å skape møtesteder. Kultur i tillegg til anlegg for idrett har stor prioritet. Samtidig er det viktig å understreke at Meråker skal ha attraktive fritidstilbud for innbyggere i alle livsfaser.

Alle som skal vurdere å flytte til et sted er avhengig av at kommunen har tjenester som SFO, barnehage og skole, helsetjenester og tilbud for eldre, men i tillegg til dette må det være tilgang på et sted å bo og arbeidsplasser. For å kunne videreutvikle meråkersamfunnet er det et stort behov for tilgang på personer med ulik fagkompetanse. Det er et stort behov for at flere velger å flytte til Meråker. Vi ønsker at flere som har flyttet ut for utdanning kommer tilbake og bosetter seg i hjemkommunen med familie, men vi ønsker også nye velkomne.

Meråker har store fordeler med å kunne tilby flere måter å bosette seg på. Her er det mulig å bygge alle typer boliger tilpasset ønske og behov. Med økt flyktnings situasjon er det et stort behov for tilgang på leiligheter. Etablering av sentrumsnære boliger uten å være avhengig av transport etterspørres. Det er flere hensyn å ta for å kunne legge til rette for bolyst. Det er derfor viktig å ha et oppdatert planverk slik at utbyggere og entreprenører kan sette i gang byggeprosjekt i kommunen, men også for at det skal være flere tomter å velge i for de som ønsker å bygge eneboliger. Vi må legge til rette for etterspørsel og behov som ønskes for å kunne øke bosettingen i kommunen.

Senterpartiet vil:

- At Meråker skal videreutvikles som en god bo- og arrangementskommune
- Sørge for at den boligpolitiske handlingsplan blir realisert
- Tilrettelegge for flere boligområder der infrastruktur som vei, vann og kloakk må føres fram til områdene
- Sørge for videre utviklingen av attraktive og sentrumsnære boområder og boligfelt
- At ulike desentraliserte områder av kommunen skal vurderes for utbygging. Dette gjelder Kopperå/Øvergardene, Gudå og bofelleskap i grendene
- At det må legges opp til mulighet for kombinert bebyggelse og næringstomter
- At kommunen skal drive en aktiv boligpolitikk i samarbeid med private aktører
- At kommunen skal gi god rådgivning i blant annet statlige virkemidler gjennom Husbanken for å stimulere til økt byggeaktivitet i kommunen
- Sørge for at kommunen er med å bidra til at det bygges flere leilighetskomplekser ved at kommunen kjøper leiligheter
- Jobbe for videre utbygging av kommunalt vann og avløp slik at alle skal ha tilgang
- Jobbe for at alle skal ha tilgang på fiber eller nett.
- Være med på utvikling av et levende sentrum i Meråker
- Utvikle et godt samarbeid med Statskog

5. Oppvekst og utdanning

Meråkers viktigste ressurs er menneskene som bor i kommunen. Barn og unge er Meråkers framtid og de skal ha gode og trygge oppvekstvilkår. Det er derfor av stor betydning å legge til rette slik at barn og unge kan vokse opp i omgivelser som fremmer mestring samtidig som de får delta og kjenne på mening med det de er med på. I Meråker skal barn og unge trives.

Det er derfor viktig at vi har klare forventninger til både ansatte, elevenes egeninnsats og foreldrenes oppfølging av barn i barnehage og skole.

Gode læringsmiljø er viktig for god læring, men fremmer også god helse, trivsel og sosial utvikling. Vi ønsker i større grad å ivareta og fremme psykisk helse og livskvalitet. Det er viktig å ha gode tilbud for de som trenger mer oppfølging og hjelp for å kunne mestre utfordringene de står i.

Meråker kommune er vertskommune for mange ungdommer som går på Meråker videregående skole eller Nord Universitet. Det er viktig at kommunen påtar seg og følger opp dette ansvaret og tar vare på hybelboerne og tilrettelegger for dem den tiden de går på skole eller studerer i Meråker.

Det er et rikt kulturliv i kommunen og satsingen på kulturskole og idrett er viktige arenaer for utvikling utenfor utdanningstilbudene. Mange barn og unge får også erfaring gjennom arrangement som gjennomføres i kommunen med at de engasjeres på ulikt vis. Dette gir barn og unge i Meråker en unik mulighet til utvikling og mestring sammen med voksne.

Kunnskap og kompetanse er grunnleggende viktig i enkeltmenneskets liv og for samfunnet som helhet. Flere utviklingstrekk peker mot et samfunn som preges av større mangfold og raskere endringer. For å sikre nødvendig kompetanse i Meråker i framtiden må vi legge til rette for fleksible utdanningsløp.

Med ny opplæringslov legges det til rette for at flere voksne tar ny utdanning gjennom livet. Med raske endringer for tilpasninger til det grønne skiftet, digitalisering og robotisering i næringslivet har flere behov for etterutdanning og videreutdanning.

Flere utdanninger legges opp til å gjennomføres desentralisert og modulbasert slik at voksne kan jobbe og bo hjemme samtidig som de går utdanning.

For å sikre tilgang på kompetanse i Meråker er det viktig at kommunen i samarbeid med Meråker videregående og næringslivet jobber for å etablere et

studiesenter. Dette vil være lokaler som kan benyttes til desentralisert utdanning for alle utdanningsnivå, men også for skreddersydde kurs for næringslivet i samarbeid med aktører som Trøndelag høyere yrkesfagskole.

Med flere mennesker på flukt er det også viktig at kommunen har tilgang på lokaler til voksenopplæring og gjennomføring av introduksjonsprogram.

Vi setter satsingen på gode oppvekstsvilkår og muligheter for utdanning gjennom hele livet i sammenheng med bolyst og god tjenesteproduksjon i kommunen.

Senterpartiet vil:

- Sørge for at det er godt bemannet med faglig personell i kommunens to barnehager, SFO og skole
- Videreføre opptak til barnehage gjennom hele året
- Finne løsninger slik at SFO og barnehage er mindre stengt i løpet av sommeren
- Sørge for at behovet for større kapasitet i SFO blir vurdert etter innføring av gratis SFO for 1. og 2. trinn
- Finne gode løsninger for å trygge elevens skolevei
- Videreføre satsingen på superuka/63 grader nord om sommeren
- Videreføre ordningen med sommerjobb for ungdom
- Være med å legge til rette for en mer aktiv barne- og ungdomsskole der praktisk læring prioriteres i større grad slik at elevene får utvikle egne ferdigheter
- Legge til rette slik at samiske elever sikres opplæring i og på samisk
- Sørge for gode og varierte tilbud i kulturskolen
- Støtte opp om videreføring av gratis halleie for barn og unge under 19 år i offentlige bygg
- Legge til rette slik at barn og unge lyttes til i Meråker, og at ungdomsrådet fortsatt skal ha møte og talerett i kommunestyret

- Gå inn for at murbygget ved Meråker skole rehabiliteres og bygges ut med nødvendige fasiliteter for å sikre et godt opplæringsmiljø
- Jobbe for oppgradering av uteområdet for Meråker skole
- Prioritere at parkeringsområdet utenfor Egga barnehage asfalteres
- Legge til rette for bruk av alternative opplæringsarenaer som «inn på tunet»
- Finne løsninger for nye lokaler til voksenopplæringa for flyktninger som kommer til Meråker
- Bidra til at det legges opp til «læring hele livet» med felles lokaler og studiesenter ved Meråker videregående skole
- Jobbe for at desentraliserte utdanninger gjennomføres i Meråker
- Støtte initiativer som mobiliserer til økt bruk av lærlinger, studenter og traineer i næringslivet

6. Næringsutvikling

Næringsutvikling i Meråkersamfunnet skal ta utgangspunkt i de totale ressurser som finnes i kommunen og de fortrinn som Meråker har. For å skape vekst i kommunen er vi avhengig av økt sysselsetting. Kommunen som tilrettelegger og samfunnsutvikler må i samarbeid med eksisterende næringsliv jobbe for utvikling i den enkelte bedrift. Dette kan være veiledning i utviklingsprosjekt, men også kompetanse i å skrive søknader eller saker etter behov bedriften måtte ha. Det er derfor av stor betydning at kommunen har personale med tilstrekkelig kompetanse i å forstå næringslivets ulike behov, men også for å støtte og hjelpe de ulike næringsaktørene i kommunen. Kommunen må i tillegg til dette kunne tilby tjenester i form av samarbeidsavtaler med aktører som Proneo. Vi mener også at vi på nytt skal se på organiseringen av næringsarbeidet i Meråker kommune.

Det er et sterkt ønske å få flere bedriftsetableringer i kommunen. Dette krever tilgang på infrastruktur og tomter. Vi mener at en av kommunens viktigste

oppgaver for næringsutvikling er å legge til rette med ferdig opparbeidet næringsareal og jobbe for redusert arbeidsgiveravgift og innføring av transportstøtte igjen.

Utbedring av E14 og Meråkerbanen vil kunne redusere reisetiden inn og ut av kommunen. Dette vil kunne gjøre det mer attraktivt for etableringer. I beredskapssammenheng er det også viktig å vurdere bedre infrastruktur til og fra kommunen.

For å kunne jobbe videre med etablering som er påstartet er det viktig at vi får nok tilgang på strøm. Vi vil understreke at det er uaktuelt for Senterpartiet å bygge vindturbiner i Meråker. Vi mener at økt trafokapasitet ved Eidum og et oppgradert linjenett må på plass før det er snakk om å bygge ned mer natur. Det må også ses på mulige utbedringer i eksisterende vannkraftverk for å øke kapasiteten. Det er allerede gitt konsesjon til utbygging i Skurdalsåa,

I tillegg til fornybar kraft er tilgangen på mineraler av stor betydning for å kunne lykkes med det grønne skiftet. Det er gjort flere kartlegginger og analyser av mineralforekomstene i Meråker. Vi mener at det må jobbes videre for å se på muligheten for utvinning av mineraler i kommunen.

Landbruket utgjør en viktig del av næringslivet i Meråker der det har vært viktig å satse på primærproduksjon. Vi har en egen landbrukskonsulent for å jobbe med innovasjon og utvikling. Vi har også et oppdatert planverk; både en beiteplan, en landbruksplan og en motstrategi. I revideringen av arealplanen vil vi være veldig forsiktig med inngrep på matjord.

Utmarka er en viktig beiteressurs for beitenæringa. Dette gjelder reindriften som har helårsdrift, men også for sau og storfe på utmarksbeite om sommeren. Vi vil fortsatt jobbe for at utmarka skal benyttes som beiteressurs også inn i framtiden.

Reindriften er viktig for å bevare samisk kultur, språk og levesett. Næringa benytter viktige utmarksressurser og har et potensiale for økt verdiskapning gjennom mer

verdiforedling av reinkjøtt og økt satsing på reiseliv med reindriftskulturen som utgangspunkt.

Senterpartiet vil:

- Sørge for at organiseringa av næringsarbeidet i kommunen vurderes på nytt
- Gå inn for at eksisterende bedrifter i kommunen som ønsker det skal få nødvendig hjelp til utvikling
- Jobbe for at kommunen til enhver tid skal ha en god og oppdatert strategisk næringsplan
- Synliggjøre og videreutvikle Meråker som en attraktiv kommune for nye etableringer
- Støtte opp under nyetableringer og satsinger knyttet til grønn omstilling, deriblant bioenergi til fjernvarme
- Legge til rette for at flere områder/areal for næring i revidering av kommeplanens arealdel. Områder som må utvides eller vurderes er blant annet Kopperå, Meråkernestrøa, Sneiåsen og Stormyra (motsatt side av E14, Miljøtorget).
- Prioritere å ta ansvar for at det opparbeides næringsareal og at kommunen markedsfører dette slik at bedrifter som leter etter areal har tilgang til ferdig opparbeidet tomt med tilhørende infrastruktur
- At det jobbes videre med å redusere arbeidsgiveravgiften og innføre transportstøtte
- At det innarbeides økt areal for utvidelse av linjenett, men at det også jobbes for større trafokapasitet for å kunne legge til rette for bedre infrastruktur og tilgang på kraft/strøm
- Jobbe for realisering av fullskala silisumfabrikk
- Opprettholde trykket for realisering av hydrogenfabrikk
- Sørge for at det differensieres mellom privat ideell og privat kommersiell drift ved Helse Midt-Norges anskaffelser av private rehabiliteringstjenester i

spesialisthelsetjenesten. Dette er avgjørende for å kunne opprettholde og utvikle driften ved Meråker Sanitetsforenings Kurbad

- At det settes av tomt til grensestasjon for Politi, Toll og Statens vegvesen med flere og jobbes videre med etablering av grensestasjon
- At det må settes av tomt for fengsel og jobbes videre med etablering av fengsel etter intensjonsavtale med AS Meraker Brug
- At det gjøres vurderinger av muligheter for mineraluttak i kommunen
- Være pådriver for utforming av konsesjonsordning på mineraluttak for å sikre kommunene inntekt
- Sørge for at muligheter for økt effekt av vannkraftproduksjon i eksisterende anlegg i kommunen kartlegges
- Gjenoppta arbeidet med etablering av Vinmonopol i Meråker
- Sørge for at det fortsatt legges vekt på utvikling i landbruket og beitenæringene
- Være en pådriver for en forsvarlig rovdyrforvaltning
- At samiske interesser ivaretas i form av kultur og reindrift
- Støtte lokal foredling og utsalg av kortreiste matvarer og håndverk
- Sørge for at det tas godt vare på dyrkamark. Ved utbygging må dette hensyntas
- Styrke grunnlaget for bærekraftig verdiskapning i fjellandbruket
- Jobbe for oppfølging av intensjonene i nytt Matmanifest i samarbeid med Oi Trøndersk mat og drikke og Trøndelag fylkeskommune

7. Helse, velferd og kultur

Målet med senterpartiets helse- og velferdspolitik er å skape et helsefremmende samfunn, forebygge sykdom og utjevne geografiske og sosiale helseforskjeller. Alle skal sikres tilgang til nødvendig helse og velferdstjenester, uavhengig av sosial, kulturell, språklig og geografisk tilhørighet. Folkehelsearbeid er samfunnets samlede innsats for å påvirke faktorer som direkte eller indirekte

påvirker folks helse og livskvalitet. I dette arbeidet ligger å redusere risikofaktorer samtidig som det arbeides for å fremme økt livskvalitet og trivsel.

Folkehelsearbeidet skal være et bredt samarbeid mellom kommunen, fylkeskommunen og frivillige lag og organisasjoner som skal bidra til at meråkerbygg får tilgang på ulike aktiviteter som bidrar til økt livskvalitet.

Meråker er rik på tilgang av natur som er et godt utgangspunkt for god helse. Her er gode oppvekstvilkår som legger grunnlag for et godt liv.

Å være i arbeid er en av de viktigste enkeltfaktorene for god helse. Arbeid bidrar til økonomisk trygghet, bedre boligstandard, sosiale nettverk og økt handlefrihet, i tillegg til å ha andre viktige sosiale og psykologiske funksjoner.

Å kunne delta aktivt som barn og ungdom i trygge og aktive oppvekstmiljø preget av fellesskap legger til rette for god helse, identitet og bolyst. Meråkers mange tilbud innen idrett, kunst og kultur skal være en drivkraft for samfunnsutviklingen i Meråker. Senterpartiet vil derfor støtte opp om at det legges til rette for ulike aktiviteter slik at det skal finnes tilbud etter ulike ønsker og behov. Vi vil være med på å legge til rette for aktivitet i ulike funksjonsnivå.

I vår kommune har vi felles institusjoner som har som rolle å ta vare på og formidle Meråkers historie. Sentralt i dette arbeidet står frivilligheten med aktive historie- og museumslag som gjør et viktig arbeid for å forvalte vår felles kulturarv. Også Biblioteket har en viktig rolle i å formidle historie, men også kunnskapsformidling, inkludering og integrering.

Kommunens flere kirker er rom for møtested i ulike livshendelser, men brukes også i formidling og opplæring av religion eller som lokaler for konserter og skuespill. Kirken har derfor flere viktige funksjoner i kommunen.

Grendehusene er viktige rom for samlingspunkt og mange i Meråker har tilhørighet i en av bygdas mange grendehus. Slik skal det fortsatt være.

For å kunne jobbe aktivt med helse og velferd er det nødvendig at hver og en på best mulig vis ivaretar egen helse. Noen ganger er det behov for tilgang på kompetanse og fagpersonell, og da er det helt nødvendig at vi har tilgang på kompetent personale i kommunen, men at vi også har gode ordninger for å få hjelp på legevakt og i spesialisthelsetjenesten.

Det skal legges godt til rette for å kunne bo i Meråker hele livet. Senterpartiet vil derfor legge til rette for både omsorgsleiligheter og sykehjemsplasser, men også gå inn for å støtte opp om bygging av boligkompleks ute i grendene slik at de som ønsker det skal kunne bo og være i samme omgivelser slik de tidligere har vært.

Senterpartiet vil:

- Få på plass en helse og omsorgsplan, samt lovpålagte handlingsplaner på sektoren
- At det skal opprettes stilling som barnekoordinator i kommunen
- Jobbe for at måltider som serveres i kommunale tjenester er basert på gode råvarer produsert lokalt som en del av matmanifest
- Jobbe for økt ernæringskompetanse til personell som jobber med mat i kommunale tjenester
- Videreutvikle samarbeidet med NAV og Fides for inkludering av alle i arbeidslivet
- Jobbe videre for å øke antall statlige VTA-plasser
- Bidra til at integrering blir brukt som verktøy for å sikre nok arbeidskraft
- Være en pådriver for at det inngås et samarbeid med Trøndelag fylkeskommune for nye lokaler til tannlege ved Meråker videregående skole
- At det skal være et tannlegetilbud for alle som bor i Meråker
- Ta initiativ for at samlokalisering for flere av helsetjenestene i Meråker kartlegges

- Ta ansvar for å sikre stabilitet og tilstedeværelse av de samme fastlegene i Meråker kommune ved blant annet å vurdere innføring av nordsjøturnus i helsetjenesten
- Se på muligheten for i større grad å samarbeide med Meråker Sanitetsforenings kurbad og Meråker videregående skole for samarbeid og tilgang på helsepersonell
- Videreutvikle samarbeidet med helseteam for elever/studenter på Meråker videregående skole og Nord universitet
- Jobbe for å finne en ordning sammen med Meråker videregående skole slik at elever/studenter som bor i Meråker kan ha fastlege i Meråker under studietiden
- Jobbe for å få opprettet ambulanse nr. to stasjonert i Meråker
- Videreføre samarbeidet med Distriktsmedisinsk senter (DMS), distriktpspsykiatrisk senter (DPS) og barnevernstjenesten i Værnesregionen
- Støtte opp om dagens fødeavdelinger og akutfunksjoner i eksisterende sykehusstruktur
- Styrke helsekompetansen på brannbil
- Aktivt jobbe for bruk av ruskontrakter blant barn og unge og for å kunne gi dem hjelp for å hindre rusavhengighet
- Opprettholde og videreutvikle tilbud for fellesskap og sosial inkludering blant barn og unge
- Arbeide for forebyggende tiltak og økt fokus på unges psykiske helse
- Støtte opp under arbeidet i folkehelsealliansens prosjekter med ABC-metoden som metodikk
- Støtte opp under og bidra til å videreføre satsingen i HUNT
- Jobbe for at mennesker med funksjonsnedsettelse uansett alder får mulighet til en aktiv fritid med meningsfulle fritids-, kultur- og idrettsaktiviteter
- Støtte opp om frivilligheten i Meråker gjennom kompetanse, økonomi og annerkjennelse av innsats

- Støtte idrettsanlegg og kulturbygg i alle deler av kommunen
- Tilby kompetansepåfyll for styrer og tillitsvalgte i frivillige lag og foreninger gjennom kurs
- Gå inn for tilskudd til turstier, merking av løyper og støtte opp om frivillige lag og organisasjoner som skaper arenaer og aktiviteter for alle aldersgrupper

8. Klima, sikkerhet og beredskap

Meråker er som resten av verden utsatt for klimaendringer. Vi kan hver og en på hvert vårt vis bidra til å nå målene som er satt for å redusere utslipp. Gjennom felles innsats må vi bidra til at Meråker blir en mer grønn og bærekraftig kommune. Klimaomstillingene angår oss alle både som privatpersoner i næringslivet og som en del av lokalsamfunnet.

Senterpartiet vil være en pådriver for at kommunen benytter innkjøpsmakta til å redusere utslipp gjennom å handle lokalt og sette krav i innkjøpsreglementet. Ved innkjøp skal lokale bedrifter som er klimasertifiserte og produserer sine varer lokalt og i Norge prioriteres.

Senterpartiet er opptatt av bærekraftig ressursbruk og ønsker derfor å støtte opp under lokal produksjon for å redusere bruk av transport, men også for å øke egen beredskap og sikkerhet med tilgang på produkter lokalt. Vi vil være en pådriver for at FNs bærekraftsmål ivaretas i kommunens innkjøpsregler og avfallshåndtering. Vi mener også at gjenbruk, resirkulering og sirkulærøkonomi i større grad må inn som opplæring i alle skoletrinn ved Meråker skole.

Alvorlige og akutte klimahendelser kan forekomme. Været er nå mer utfordrende og ekstremt med mer regn, tørke og vind. Kommunen skal derfor være godt forberedt på dette ved å ha gode kartlegginger av risiko og sårbarhet hos befolkningen. På grunn av at forandringene skjer raskere enn antatt er det viktig at kartlegging av risiko og sårbarhet følges opp fortløpende.

God sikkerhet og beredskap er alltid lokalt forankret. Ressursene som skal håndtere krisene må derfor være tilgjengelige lokalt i Meråker. Vår del av verden har siden 2. verdenskrig opplevd fred, men det internasjonale bilde er nå preget av større spenninger og mer usikkerhet. Meråker er en grensekommune og Senterpartiet ønsker i større grad å øke tryggheten for innbyggerne med å ha tilstedeværende politi. Vi har derfor siden 2015 jobbet for etablering av politi i Meråker. Kommunes geografiske beliggenhet med landegrense og gjennomgående jernbane og europavei krever mer samarbeid med Toll og Statens vegvesen. Vi har derfor tatt initiativ til etablering av en felles grensestasjon der etatene samles for å samarbeide mer enn det som blir gjort i dag.

Senterpartiet i Meråker har gjennom flere tiår jobbet for oppgradering av Meråkerbanen og E14. Med Finnlands inntreden i NATO-samarbeidet og Sveriges søknad om medlemskap er en oppgradering av både vei og bane nødvendig for å kunne ha nok kapasitet til å kunne frakte tungt militært utstyr. Samtidig vil en utbedring øke trafikksikkerheten for alle som ferdes på E14.

Trafikksikkerhet er også av stor betydning for myke trafikanter. Senterpartiet vil derfor jobbe for gangvei langs E14 fra Kroa sammenhengende til Turifosskrysset.

I praksis viser det seg at lokal beredskap er både effektivt og kostnadsbesparende. Det kommunale brannvesenet løser nå flere og langt mer krevende oppgaver enn det som var tenkt. Dette er en direkte konsekvens av at politi og ambulanse har blitt mer sentralisert. Senterpartiet vil derfor jobbe for tilstedeværende politi, og mer tilgang på ambulanse enn slik situasjonen er for Meråker i dag. Vi vil også jobbe for økte midler til brannvesenet gjennom større nasjonale tildelinger. Det er avgjørende at brannvesenet får bevilgninger som står i forhold til det ansvaret de har. Brannmannskapene må dessuten ha god kompetanse i sine krevende roller, samtidig er det viktig å ta vare på kombinasjonen av heltids- og deltidsmannskaper som sikrer fleksibilitet og rask respons. Helseoppdrag bør i hovedsak løses av helsepersonell.

Sivilforsvaret er viktig i beredskapsarbeidet for å kunne støtte nødetatene. Det samme gjelder frivillige organisasjoner som Norsk folkehjelp og Røde kors. Alle trer de inn ved store hendelser eller naturkatastrofer. Det er derfor viktig å støtte opp om disse slik at de kan være med å bidra til økt sikkerhet og beredskap med sin lokalkunnskap, men også med sin kompetanse på ulikt vis.

Ved flom, uvær og andre naturkatastrofer eller kriser som inntreffer er det også av stor betydning at Heimevernet har en viktig rolle. Vi vil derfor jobbe for tilbakeføring av Heimevernet i større grad i Meråker.

Senterpartiet vil:

- Arbeide for revidering av klimaplanen i Meråker slik at planen oppdateres og at FNs bærekraftsmål innarbeides
- Bidra til at Meråker skal bli klimanøytralt gjennom aktiv bruk av innkjøpsmakt
- Arbeide for å utvikle kommunens innkjøpsreglement slik at mindre og lokale tilbydere ikke blir ekskludert
- Støtte opp under produksjon, distribusjon og forbruk av lokale råvarer og produkter
- Støtte opp under initiativ som bidrar til reduksjon av matavfall både hos privathusholdninger, det offentlige og næringslivet
- Arbeide for å utvikle det interkommunale samarbeidet om Innherred renovasjon
- Fortsatt støtte opp om å ha egen vannområdekoordinator i kommunen for å sikre tilgang på rent vann og oppfølging av EUs vanndirektiv i samarbeid med fylkeskommunen
- Foreslå kartlegging av risiko og sårbarhet hos befolkningen i kommunen og bidra til større bevissthet rundt egenberedskap

- Bidra til større samarbeid mellom de ulike nødetatene og andre beredskapsorganisasjoner, samt sørge for beredskapsøvelser under kommunal kriseledelse
- Sørge for opprettelse av egen grensestasjon med flere samlokaliserte etater
- Jobbe for mer tilstedeværelse og opprusting av Heimevernet og Sivilforsvaret i Meråker
- Jobbe for økt bevilgninger nasjonalt slik at kommunen kan ruste opp og sikre befolkningen tilfluktsrom
- Jobbe for økte bevilgninger nasjonalt slik at vi kan styrke de frivillige organisasjonene i redningstjenesten
- Styrke smittevernberedskapen i kommunen

9. Infrastruktur

Meråker kommune har både kommunale veier, fylkesveier og riksvei. Dette er ansvar som ligger på tre ulike forvaltningsnivå. Det er derfor helt nødvendig at Meråker kommune sender innspill om prioriteringer til Trøndelag fylkeskommune ved rullering av plan for prioritering av fylkesvei og gangfelt langs disse. For utbedring av E14 er det nødvendig med innspill i prioritering til Nasjonal Transportplan.

For at vi skal kunne vedlikeholde og utvikle veinettet er det derfor av stor betydning å ha kjennskap til de ulike prosesser som foregår regionalt og nasjonalt. Samtidig er det helt nødvendig å ha et oppdatert planverk for å kunne gjøre vedtak og prioriteringer i kommunen. Ved oppgraderinger kreves det saksbehandling og reguleringsarbeid. Dette må fungere godt og det er derfor viktig at det er tilstrekkelig kompetanse på dette saksbehandlingsfeltet.

Nustad bru har vært i dårlig forfatning gjennom flere år. Det er derfor nødvendig at denne utbedres i samarbeid med fylkeskommunen.

Senterpartiet mener at infrastruktur som fiber, vann og avløp skal være en standard for alle i Meråker.

Flere store prosjekt er satt i gang på utbedring og nybygging av infrastruktur i Meråker.

Senterpartiet vil være en garantist for at prosjekt som skal behandles regionalt og nasjonalt blir fulgt opp for å få nødvendig prioritering og tildelt finansiering.

Senterpartiet vil:

- At det skal være et mer sammenhengende vegnett i Meråker med tanke på beredskap. Et eksempel på dette kan være å knytte Øvergardsveien sammen med Kopperå
- Finne en samfunnsnyttig og økonomisk forsvarlig løsning på Eggaveien
- Være en pådriver for at det innarbeides arealer til utvidelse av E14 og at denne utbedringen gjennomføres i forbindelse med Finlands og Sveriges søknad om NATO-medlemskap
- At det samtidig som utbedring av E14 bygges gangfelt fra kirka til Meråker kro og sentrum til Turifoss.
- At veien opp Fagerlia i samarbeid med flere aktører asfalteres og at det ses på mulighet for å opparbeide gangfelt med lys langs veien
- Sørge for realisering av ny Nustad bru
- Sørge for at bygdefiber bygges slik at det er dekning over hele kommunen
- Være en pådriver og ta ansvaret for at Meråkerbanen utbedres i forbindelse med Finlands og Sveriges søknad om NATO-medlemskap
- Det bør legges til rette for flere kryssningsspor på Meråkerbanen, samt godsterminal for vei og bane
- Jobbe for at det settes av areal for togstopp i Fagerlia og være en pådriver for at jernbaneverket prioriterer dette
- Utvikle kollektivtilbudet på buss og jernbane slik at det blir gode pendlermuligheter inn og ut fra kommunen

- Jobbe for at det settes av areal og opparbeides parkeringsplasser ved togstoppene i kommunen slik at det blir mulig å benytte tog som kollektivtilbud også ved pendling
- Jobbe for flere veier inn og ut av kommunen

10. Meråker som arrangements-, destinasjon- og hyttekommune

Meråker har igjennom mange år vært en attraktiv kommune for hyttebygging. Salg av tomter for fritidsboliger er stort. De naturgitte fortrinnene i kommunen har gjort at flere ønsker å benytte store deler av fritiden sin i kommunen. Det er høy standard på fritidsboligene det tilrettelegges for. Dette medfører at antallet beboere øker mye i helgene. Dette gir mange muligheter både for frivilligheten og ikke minst for lokalt næringsliv, spesielt innen handel. Det er viktig at meråkersamfunnet er bevisst denne muligheten som vertskap for fritidsbeboerne.

Senterpartiet ønsker å legge til rette for ei bærekraftig hyttebygging i Fagerlia med utvidelse mot Grova og bygging rundt stadionanlegget i Grova. Det er viktig at denne utvidelsen av arealet for bygging skjer nedenfor dagens skiløype mellom Fagerlia og Grova slik at det ikke kommer i konflikt med beitenæringene. Meråker har full oversikt etter å ha kartlagt beiteområdene for kommunen. Beiteplanen er unik i sitt slag og derfor må planlegging av utvidelsen av areal for fritidsbebyggelse gjøres i god dialog med betenæringene.

Senterpartiet vil gå inn for videre hyttebygging på Teveldal.

Både Teveldal og Fagerlia har nærhet til jernbane og store anlegg. Det vil være en stor gevinst miljømessig om flere benytter jernbanen som foretrukket reisemåte både til fritidsboligene, men også inn i anleggene. Senterpartiet vil derfor fortsette arbeidet med å etablere jernbanestopp i Fagerlia.

Det er et sterkt ønske å etablere Meråker som en attraktiv destinasjon for reiseliv. Flere store anlegg som Rypetoppen, langrennsløypene og alpinanlegget gjør at flere kommer for å besøke bygda. Også mange med stor interesse for turer, jakt og fiske benytter mye tid i kommunen både til trening på en av kommunens skytebaner, men også til jaktprøver for hund eller med fiskestanga i ett av Meråkers mange fiskevann eller for laksefiske i Stjørdalselva. Reiselivsnæringa er viktig for Meråker og bidrar til mange arbeidsplasser gjennom bruk av tjenester som transport, servering, overnatting, opplevelser og handel.

I Meråker står dugnadsånden sterkt og det er både mye erfaring og kompetanse med bygging av anlegg, men også i å arrangere mesterskap av ulik grad. Dette er en viktig kultur og verdi som finnes i bygda. Senterpartiet ønsker å støtte opp om at flere anlegg skal utvikles og at det skal arrangeres flere mesterskap i kommunen både sommer og vinter.

Senterpartiet vil:

- At det må legges til rette for flere hyttetomter ved å utvide eksisterende områder i Fagerlia i retning mot Grova nedenfor skiløypa som går mellom Fagerlia og Grova, samt opprettes tomter i Grova og utvidelse på Teveldalen.
- Jobbe for at det må åpnes opp for å gi tillatelse til omregulering slik at det er mulig å bo på hytta, men ved et salg vil denne reguleringen automatisk gå tilbake og reguleres som hytte igjen
- Gå inn for at det settes av arealer til utvidelse av løypenett i Meråker Alpinsenter. Det må også opparbeides «ski in» og «ski out» muligheter for hele anlegget for å redusere ferdsel med kjøretøy
- Gå inn for å støtte større arrangement
- Jobbe videre for etablering av togstopp i Fagerlia og at kollektivtilbud skal være et godt reisealternativ
- Være med på å støtte utvikling av nye destinasjoner og opplevelser

11. Kommunen som arbeidsgiver og tjenesteyter

Meråker kommune skal være en åpen og forutsigbar kommune som har som hovedoppgave å være en tilrettelegger, tjenesteyter og samfunnsutvikler for folket. Samtidig er kommunen en organisasjon og arbeidsgiver for mange ansatte i Meråker.

Kommunen er en politikerstyrt organisasjon med kommunestyret som øverste organ. Vi ønsker at vår arbeidsgiverpolitikk skal være forutsigbar og bidra til at ansatte får arbeidsrom til å gi innbyggerne gode tjenester. Kommunalt ansatte er den viktigste ressursen for å kunne ha gode tjenester i kommunen. Ansatte skal jobbe sammen med andre offentlige aktører, næringslivet og frivilligheten. Dette er helt nødvendig for å fylle rollen som samfunnsutvikler i Meråker. I alle planer og saker er det viktig å prioritere dialog og involvering.

Senterpartiet er opptatt av at arbeidsgiverpolitikken skal beskrive de verdier, holdninger og handlinger som alle medarbeidere i Meråker kommune skal etterleve. Dette er viktig for å ha felles styringsverktøy som skal bidra til felles retning og mål i arbeidet for kommunen. I den kommende perioden er det beskrevet spesielt to hovedutfordringer knyttet til organisasjonspolitikken. Dette gjelder konkurransen om og tilgangen på godt kvalifisert arbeidskraft i et stramt arbeidsmarked og samtidig arbeide i stadig omstilling og være en bærekraftig organisasjon.

For å møte disse utfordringene mener Senterpartiet at vi trenger en organisasjonskultur som trekker i samme retning.

Som tjenesteytere er det viktig å kunne ha forutsigbare tjenester for folket. Det er derfor av stor betydning å ha systemer og informasjon som er tilgjengelig for folket slik at åpenhet og etterprøvbare blir en standard.

For å kunne tilpasse drift og utvikling har vi valgt å ta i bruk kommunekompasset. Senterpartiet ser på dette som et viktig verktøy for å kunne jobbe utviklingsrettet

og mer målbevisst med den retningen vi støtter opp om. Det er også av stor betydning at kommunen har et godt kvalitetssystem slik at prosedyrer til enhver tid oppdateres og for å ha et avvikssystem for å kunne vurdere nye tiltak. Det er en klar målsetting at Meråker kommune skal være en kunnskapsorganisasjon.

Senterpartiet vil:

- Jobbe for videreutvikling av trepartssamarbeidet som en grunnleggende arbeidsform ved at tillitsvalgte, verneombud og arbeidsgiver jobber mot felles mål
- Støtte opp om at ansatte får livslang læring gjennom erfaring og ny kompetanse
- At medarbeidere i kommunen skal gjenspeile mangfoldet i samfunnet
- Støtte opp om tiltak for likestilling og mot diskriminering
- Tilpasse driftsnivået slik at det samsvarer med inntektsrammene
- Ha en målrettet ressursbruk og forvaltning
- Jobbe for å ha en ledelse preget av kommunikasjon, involvering, tydelighet og handlingsevne
- Være en arbeidsgiver som bidrar til en kompetent og serviceorientert organisasjon
- Jobbe for bedre informasjonsflyt, mer åpenhet og forutsigbarhet